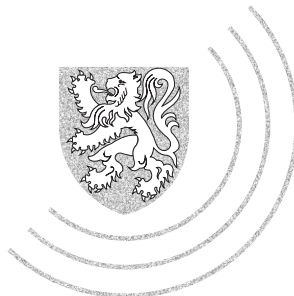

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

25 oktober 2001

BELEIDSBRIEF

Brusselse Aangelegenheden

Beleidsprioriteiten 2001-2002

ingediend door de heer Bert Anciaux
Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking

Met deze beleidsbrief worden de basisopties van het regeerprogramma en de beleidsnota Brusselse Aangelegenheden 1999-2004 verder uitgewerkt. De beleidsbrief is de weergave van de visie van de functioneel bevoegde minister en vormt de basis van een debat in het Vlaams Parlement. In voorkomend geval zullen de uitvoeringsmaatregelen ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering of het Vlaamse Parlement worden voorgelegd.

INHOUD

Blz.

Een Vlaams Gemeenschapsbeleid in de hoofdstad	
1. Een nieuwe verhouding met de Vlaamse Gemeenschapscommissie	4
1.1. Subsidiariteit	4
1.2. Middelen	5
1.3. Sturing van de middelen	6
1.4. De relatie tussen de Vlaamse Gemeenschap en de anderstalige Europese en Internationale gemeenschappen	6
1.5. Analyse en sturing van het beleid van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel	7
1.6. Concreet	8
2. Taalbeleid en NT2-beleid in Brussel	8
3. Promotie, communicatie en media	9
4. Een Vlaams-Brussel fonds	11

EEN VLAAMS GEMEENSCHAPSBELEID IN DE HOOFDSTAD

Brussel is in 2001 vooral het voorwerp geweest van institutionele discussies. De gewijzigde verhoudingen, zowel binnen de Brusselse structuren als tussen de Vlaamse Gemeenschap en haar hoofdstad hebben, behalve voor een hoop misverstanden, ook voor enige noodzakelijke bedenktijd gezorgd bij de uitvoering van het beleid en de begroting Brusselse Aangelegenheden. De Lambertmont- en Lombardakkoorden hebben tegelijkertijd gezorgd voor een grotere autonomie voor Vlaanderen en voor een nieuwe verhouding met de Brusselse Vlamingen, die op hun beurt meer autonomie en slagkracht gekregen hebben in de Brusselse instellingen. Rode draad in deze beleidsbrief vormt daarom eens te meer de band tussen Vlaanderen en haar hoofdstad, en de nood aan een sterk gemeenschapsproject voor Brussel dat de grotere institutionele zelfstandigheid van de beide gewesten doorbreekt.

1. Een nieuwe verhouding met de Vlaamse Gemeenschapscommissie

Een uitgebreide nota met een voorstel tot betere taakverhouding tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschapscommissie is in voorbereiding. Die zal aanleiding geven tot een kerntakendebat, dat uiteindelijk zal moeten leiden tot een aantal inhoudelijke afspraken bij de dotatie voor 2003. De energie van beide overheden werd in 2001 immers volledig opgeslorpt door respectievelijk de Lambertmont- en Lombardbesprekingen, en het verwerken van de gevolgen daarvan. Die zorgden voor een nieuwe situatie, die ook gevolgen zal hebben voor die taakverhouding.

1.1. Subsidiariteit

Zowel de geschiedenis en de sociografische realiteit als de bestuurlijke en financiële context maken een oefening in subsidiariteit voor Brussel ingewikkelder dan in de rest van Vlaanderen. Zowel de Vlaamse Gemeenschap als de Vlaamse Gemeenschapscommissie hebben ten opzichte van de Brusselaars een andere inhoud dan de Vlaamse Gemeenschap en de provincie of gemeente in de rest van Vlaanderen. Dat verschil in inhoud moet ook duidelijk gemaakt worden in de vorm. Een schaal- en taakverhouding Vlaamse Gemeenschap–provincie–gemeente is dus niet toepasbaar op de verhouding tussen de Vlaamse Gemeenschap en haar hoofdstad.

Een kerntakendebat tussen Vlaamse Gemeenschap en Vlaamse Gemeenschapscommissie moet dus noodgedwongen stoelen op een gemeenschappelijke definitie van een gemeenschapsproject in een stadsproject, en op zakelijke afspraken over wie welke rol speelt bij de realisatie van dat project, vanuit de identiteit van de stad, vanuit de eigen gemeenschapsidentiteit én vanuit de dialoog met de andere Gemeenschap.

Als we het Vlaamse Gemeenschapsbeleid voorstellen als Janus, heeft de VGC de afgelopen 10 jaar vooral het gezicht naar beneden gericht, naar de buik van de stad. Hier liggen op dit ogenblik ook haar kerntaken:

- het uitbouwen van lokale voorzieningen via logistieke en financiële impulsen en via een gericht investeringsbeleid
- het zoeken naar een evenwicht tussen eigen initiatief en het ondersteunen van particulier initiatief;
- het opvangen van het gemeentelijk deficit, eerder door coaching van gemeenten dan door in hun plaats te blijven optreden;
- het zoeken van een antwoord op hoe om te gaan met een steeds diverser wordend publiek van die voorzieningen, naar achtergrond, naar taal en mobiliteit;

De Vlaamse Gemeenschap van haar kant moet het gemeenschapsbeleid in Brussel op de schouders tikken, en zorgen dat er oogcontact blijft met de Gemeenschap die dit mogelijk maakt. Haar taken liggen op het vlak van:

- het versterken van de Vlaamse aanwezigheid in Brussel via de kwantiteit en kwaliteit van haar instellingen. De toetsnorm voor het potentieel van deze instellingen wordt daarbij gesteld op 300.000 inwoners, of 5 % van de Vlaamse middelen;
- het versterken van de band tussen Vlaanderen en Brussel door het vergroten van de herkenbaarheid van het Nederlandstalig aanbod bij en het verbeteren van het imago van Brussel bij inwoners van het Vlaams gewest;
- investeringen die de rol van Brussel als hoofdstad van de Vlaamse Gemeenschap versterken. Die hoofdstedelijke rol moet, behalve politiek en administratief, vooral ingevuld worden via kennis en cultuur. Die hoofdstedelijke rol heeft een dubbel doel: ze is enerzijds gericht *naar* Vlaanderen en *op* de herkenbaarheid van Brussel als hoofdstad van de Vlamingen en anderzijds *naar* Europa en de rest van de wereld en *op* de internationale uitstraling van Vlaanderen.

De beleidsoutput van beide overheden moet aan die kerntaken getoetst worden. Daarbij moeten bestaande opdrachten in vraag gesteld of herschikt worden. Een eerste inventaris zal toegevoegd worden aan de kerntakennota.

1.2. Middelen

De Vlaamse gemeenschapsvoorzieningen in Brussel worden **voor 92 % door de Vlaamse Gemeenschap gefinancierd**. 410 miljoen euro van de reguliere begroting van de Vlaamse Gemeenschap gaat naar Brusselse instellingen, waarvan 322,3 miljoen euro naar onderwijs.

Daar legt de Vlaamse Gemeenschap - Brusselse Aangelegenheden nog 27,27 miljoen euro bovenop, waarvan 20,62 miljoen euro als dotatie voor de VGC. Die krijgt in het totaal meer dan 37,2 miljoen euro van de Vlaamse Gemeenschap, waarvan 60 % uit de vernoemde nominatieve dotatie, en iets minder dan de helft uit bijzondere dotaties, trekkingsrechten, voorafnames (SIF, lokaal jeugdbeleid, lokaal cultuurbeleid)...

In 2000 werd een begrotingstekort van 7,43 miljoen euro van de Vlaamse Gemeenschapscommissie via de dotatie bijgepast. 2001 werd gekenmerkt door een consolidatie en een evenwichtsoefening voor begroting van de komende jaren. Dat evenwicht werd bereikt, zij het door een aantal eenmalige ingrepen.

In 2002 krijgen zowel de Vlaamse Gemeenschap als de Vlaamse Gemeenschapscommissie dank zij de Lambertmont en Lombardakkoorden een nieuwe financiële injectie. De VGC krijgt 4,95 miljoen euro verhoogde trekkingsrechten op de begroting van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De Vlaamse Regering engageerde zich in haar aanvullende regeringsverklaring van 12 juli 2001 om een Vlaams-Brussels Fonds op te richten ten behoeve van de Brusselse Vlamingen, waarin het equivalent van 20 % van het in Brussel geïnde kijk- en luistergeld zou gestort worden. Het gaat hier op 10,2 miljoen euro per jaar, waarvan een voorlopig bedrag in de begroting 2002 werd ingeschreven.

Deze nieuwe budgettaire ruimte moet ook inhoudelijke ruimte bieden voor een kerntakendebat met de Vlaamse Gemeenschapscommissie, zonder de strop van een te krappe begroting. Ik wil hier meteen opmerken dat, wat mij betreft:

- *de financiële ademruimte niet wegneemt dat huidige beleidsmaatregelen voortdurend geëvalueerd en waar nodig in vraag gesteld moeten worden. Dit is ook het voornemen van het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie;*
- *dat de budgettaire verhouding tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschapscommissie bij de uitbouw van de gemeenschapsvoorzieningen ongewijzigd blijft. De grotere financiële band tussen de VGC en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kan dan ook niet betekenen dat haar beleid zich méér richt op dat van de Cocof dan op dat van de Vlaamse Gemeenschap;*
- *een aantal uitgaven kunnen herschikt worden in functie van een duidelijker taakverhouding en van samenhang in beleid.*

1.3. Sturing van de middelen

- De algemene dotatie, die toch 60 % bedraagt van de inkomsten die de VGC van de Vlaamse Gemeenschap krijgt, is evenwel niet gebonden aan inhoudelijke criteria, noch aan een gemeenschappelijke strategie. Ook nadat ze in 2000 met 7,3 miljoen euro of 36 % werd verhoogd, was dit enkel aan de formele voorwaarde gekoppeld van een begroting in evenwicht.
- Bij subsidies aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie, gekoppeld aan de uitvoering van een decreet, speelt deze telkens een plaatsvervangende rol: die van een gemeente- of provinciebestuur. In elk geval zijn ze daar partner voor de uitvoering van de Vlaamse decreten, en vertalen ze een Vlaams beleidsproject naar een Brusselse realiteit.
- Met uitzondering van het gemeentelijke bibliotheekbeleid, werden pas sinds 2001 de gemeenten als potentiële beleidspartner in decreten ingeschreven (lokaal cultuurbeleid, gemeentelijk sportbeleid, jeugdwerkbeleid...). De effecten daarvan en bijgevolg de bereidheid van de Brusselse gemeentebesturen om een partner te zijn in een beleidsproject van de Vlaamse Gemeenschap zullen pas over enkele jaren zichtbaar worden.

1.4. De relatie tussen de Vlaamse Gemeenschap en de anderstalige; Europese en internationale gemeenschappen

De imagocampagne en bijgaande projectoproep hebben een positief effect gehad op de beeldvorming over de rol van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel. Tram 81 daarentegen werd als communicatie-instrument naar anderstalige gemeenschappen in Brussel openlijk in vraag gesteld en ook politiek ter discussie gesteld. In het hoofdstukje communicatie komen we hierop terug. Ook werden teveel dezelfde plaatselijke partners bereid gevonden mee te stappen in de projectoproep. We willen daarom onze inspanningen in 2002 evalueren en waar nodig bijsturen.

- er moet een afweging gemaakt worden tussen de nood aan projectmatige ingrepen, die vaak ook parallel door de Vlaamse Gemeenschapscommissie ondersteund worden, en de nood aan enkele zichtbare structurele ingrepen;
- er moet een oproep gedaan worden naar Vlaamse economische en sociale partners, en naar federaties om hun rol in Brussel te versterken;

- Er moet met vertegenwoordigers van andere Europese gemeenschappen (die ten aanzien van veel Brusselaars vaak een gelijkaardig imagoprobleem hebben) nagegaan worden hoe die laatste met de Vlaamse Gemeenschap mee kunnen werken aan initiatieven die de rol van Brussel als hoofdstad van de Vlaamse én Europese Gemeenschap kunnen verzoenen met haar rol als woonstad.

1.5. Analyse en sturing van het beleid van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel

De minister van Brusselse Aangelegenheden heeft bij uitstek een coördinerende en sturende rol bij de toetsing van beleidsvoorstellen van de Vlaamse Regeringsleden op hun toepasbaarheid voor Brussel.

De Vlaamse Regering heeft zich in haar regeringsverklaring ervoor uitgesproken in haar decreten Brussel te beschouwen als een stad met 300.000 inwoners. In haar aanvullende regeringsverklaring van 19 juni 2001 werd bovendien het engagement genomen om daarbovenop het equivalent van het in Brussel geïnde kijk en luistergeld in initiatieven te stoppen ten behoeve van de Brusselaars die tot de Vlaamse gemeenschap gerekend kunnen worden. Eerder al investeerde de Vlaamse Gemeenschap in de uitbouw van een netwerk van kinderdagverblijven, paste ze bijzondere Brusselnormen toe in het basisonderwijs, trok ze die lijn nog door in nieuwe decreten voor bv het deeltijds kunstonderwijs, werd het project Voorrangsbetaling Brussel bestendigd en verder uitgebouwd, zodat de extra omkadering ook de noodzakelijke coaching krijgt, worden bijkomende middelen voorzien voor inburgering, krijgen zowel de VGC als de Brusselse gemeenten belangrijke impulsen voor het ontwikkelen van een regionaal en lokaal cultuurbeleid...

In 2002 zullen de Brusselinstrumenten van de Vlaamse Regering in kaart gebracht worden, en bepaald worden hoe deze verder verfijnd kunnen worden per beleidsdomein. Een bijzondere aandacht zal daarbij moeten gaan naar de analyse van beleidsdomeinen en –instrumenten van de Vlaamse Gemeenschap waar een achterstand ervaren wordt ten opzichte van de gestelde normen.

1.6. Concreet

1. De zorg voor kwaliteit, zichtbaarheid, beheersbaarheid en samenhang is een gemeenschappelijke zorg van de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschapscommissie. De taakverhouding tussen beide moet uiteindelijk via een kerntakendebat verfijnd worden. We durven in deze beleidsbrief al een aantal items voorstellen, die, in afspraak met de functioneel bevoegde Vlaamse ministers en na overleg met het college van de VGC, via de gemengde ambtelijke commissie in een bilateraal overleg tussen de twee administraties verder uitgewerkt moeten worden:

- het uitwerken van concrete voorstellen voor een betere statutaire en financiële afstemming van de administraties van de VG en VGC. Dit kadert in de plannen van de Vlaamse Regering tot globalisering van de arbeidsmarkt. Hierbij moet nagegaan worden hoe en in welke mate een aantal instrumenten van de Vlaamse Gemeenschap kunnen gebruikt worden voor de verbetering van de kwaliteit van de administratieve dienstverlening (aanwervingen, evaluatie) en van de financiële controle (inschakeling Inspectie van Financiën en Rekenhof) van de Vlaamse Gemeenschapscommissie.*
- Een Brussel-effectenmeting: het toetsen van de output van het beleid aan de bestaande en gestelde normen (toepassing van de 300.000-norm voor beleidsmaatregelen die plaatselijk en regionaal relevant zijn, uitbreiding van de Brusselnormen onderwijs) en het formuleren van voorstellen om aan mogelijke achterstanden te verhelpen. Een bijzondere aandacht moet daarbij gaan naar het menselijk kapitaal, en naar maatregelen om vraag en aanbod op de Vlaamse en Brusselse arbeidsmarkt meer op elkaar af te stemmen.*
- Het uitwerken en berekenen van een voorstel om het investeringsbeleid van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en de diverse financieringsstromen van de Vlaamse Gemeenschap beter af te stemmen op de investeringsnoden in de hoofdstad;*
- Het ontwikkelen van beleidsinstrumenten en acties die de plaats van de Vlaamse Gemeenschap en haar instellingen ten aanzien van anderstalige, Europese en internationale gemeenschap(pen) in Brussel zichtbaarder maken. Voorop staan daarbij het begrip over en imago van Brussel als hoofdstad van de Vlaamse Gemeenschap.*

2. Het kerntakendebat zal moeten leiden tot een sterkere gemeenschappelijke definitie van de algemene dotatie, die vanaf 2003 zal gekoppeld worden aan enkele inhoudelijke voorwaarden, o.a.:

- zich inschakelen in een Vlaams Gemeenschapsproject*
- het onderschrijven van een gemeenschappelijk taalbeleid*
- het voeren van een complementair beleid op het vlak van promotie, communicatie en media*
- het opstellen van een meerjarenplanning op het vlak van investeringen*

2. Taalbeleid en NT2-beleid in Brussel

De taalklachtendienst werd geïntegreerd in de administratie. In oktober 2001 was de aanwerving van een jurist een feit, zodat de komende maanden werk kan gemaakt worden van de promotie van deze dienstverlening.

Zowel de aandacht voor als de kennis van het Nederlands stijgen in Brussel. Toch blijkt het aanbod Nederlandse taallessen niet aan de grote en groeiende vraag te kunnen voldoen. Het lijkt een paradox

dat, ondanks groeiende investeringen van gemeenschapsmiddelen in Brussel, vragen naar het verwerven van het Nederlands onbeantwoord blijven, en dus de deur naar voorzieningen van die gemeenschap gesloten blijven. De oprichting van een taalpromotiedienst, aangekondigd in de vorige beleidsbrief Brussel, moest een stuk die nood lenigen... Omdat het taalbeleid verspreid zit over verschillende bevoegdheden en overheden, en het voeren van promotie een vraag creëert waarop we het antwoord schuldig blijven, moet het taalpromotiebeleid kaderen in een aantal maatregelen om het NT2-beleid wat te ordenen en impulsen te geven om het aanbod uit te breiden en te diversifiëren. Een uitgebreide nota hierover wordt nog in 2001 aan de Vlaamse Regering voorgelegd.

In 2002 zal de klemtoon van het taalbeleid evenwel liggen op het opstarten van een Brussels centrum NT2, dat verder gaat dan de promotionele functies. Omwille van de professionalisering van het aanbod NT2 en de integratie van het vrijwilligersaanbod in erkende onderwijsvoorzieningen, zal dit initiatief in nauw overleg met mijn collega bevoegd voor onderwijs uitgewerkt worden. De middelen die in de begroting 2002 zijn ingeschreven dekken enkel de kosten voor het opstarten. Voor de financiering van de uitbouw en werking van het centrum wordt een voorstel uitgewerkt, waarin ook bestaande uitgaven, in overleg met de Vlaamse Gemeenschapscommissie, geïntegreerd zullen worden. Opdrachten voor het centrum zijn:

- *Afstemming van vraag en aanbod, professionalisering van het bestaande aanbod, ondersteuning van vrijwilligersinitiatieven, en diversifiëring. Uitbreiding van het aanbod taallessen moet kaderen in de conclusies van de rondetafel NT2 en moeten een plaats krijgen binnen het reguliere onderwijsbeleid;*
- *deskundigheidsbevordering door coaching van beroepskrachten en vrijwilligers... Omdat de aard en de invulling van zo'n coaching per beleidsdomein verschillend is, is in een eerste fase een coördinerende rol nodig voor de bestaande pilootprojecten, waaruit op termijn een Brussels steunpunt NT2 kan groeien, dat beschikt over een permanent team van taalcoaches.*
- *Logistiek ondersteuning, eigen aan een taalpromotiedienst, die, afhankelijk van vraag en vraagsteller, diensten levert aan het beleid, aan de aanbieder van het Nederlands en aan de gebruiker van het aanbod. De kwaliteit van de dienstverlening wordt daarbij afgemeten aan snelheid, bruikbaarheid, en effect. Die ondersteuning kan gaan van het aanbieden van lesmateriaal tot het ontwikkelen ervan, vertaaldienst, campagnes, uitbouwen van een digitaal aanbod...*

3. Promotie, communicatie en media

Zowel de Vlaamse minister van Brusselse Aangelegenheden als het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie stellen een professioneel, zichtbaar en slagkrachtig informatie- en communicatiebeleid centraal. In een stad waarin de Vlaamse gemeenschap en haar voorzieningen een dynamische maar verspreide minderheid vormen, is herkenbaarheid een voorwaarde opdat die spreiding geen synoniem wordt van versnippering.

Omdat de beeldvorming over en de kennis van het netwerk van Vlaamse voorzieningen in de hoofdstad een zaak is van beide overheden, is een strikte taakverhouding niet mogelijk. Doel van de voorzieningen zelf en van het beleid dat zij vertalen, is immers de aanwezigheid van Vlaanderen in Brussel concreet maken voor alle inwoners van Brussel.

Dat de Vlaamse Gemeenschap in de hoofdstad de profilering van haar instellingen en haar gemeenschap zelf ter harte neemt, heeft te maken met de juridische omschrijving ervan: het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad... In een eentalig gebied is het voor de burger immers evident welke

overheden voor hun welzijn zorgen: de Vlaamse Gemeenschap en de gemeente. In het Brussels hoofdstedelijk gewest moet de Vlaamse Gemeenschap wat opzichtiger kleren dragen, en wat harder roepen. In die geest beschikken de Vlamingen in Brussel ook over een gesubsidieerde streekkrant en regionale televisie.

In 2001 werd de basis gelegd voor de verdere setting van de partners van het communicatie- en mediabeleid. Het gevoerde overleg zal voor eind 2001 zijn beslag krijgen in beheersovereenkomsten met Onthaal en Promotie Brussel, vzw De Stadskrant en TV Brussel. Daarbij moesten een aantal vragen en praktische bezwaren overkomen of omzeild worden.

- gesprekken met de Vlaamse Gemeenschapscommissie om te komen tot een geïntegreerd communicatiebeleid leidden niet tot politieke besluitvorming. Enerzijds bleven alle partners vasthouden aan een eigen autonomie, wat –onder één vooropgesteld dak- slechts kon leiden tot een verwarrende marriage de raison. Anderzijds bleken er verschillen in strategie over het noodzakelijke partnership met de Franse Gemeenschap.
- OPB komt nu pas op kruissnelheid. De noodzakelijke aanwervingen werden in september 2001 gerealiseerd. Het lint van de eigen stek wordt in november 2001 doorgeknipt. Eerst begin volgend jaar zal de vzw, na een jaar hard werken in de coulissen van evenementen en punctuele acties, zichzelf en de Vlaamse Gemeenschap kunnen verkopen.
- TV Brussel werd aan een grondig onderzoek onderworpen, waarvan de blauwdruk van het eindrapport op tafel ligt. Nogal wat energie ging naar de nakende intrek in het prestigieuze Flageygebouw.

De dialoog van de commissie Brussel met vzw De Stadskrant leidde niet alleen tot bezinning, maar ook tot actie: Tram 81 werd mentaal begraven en de redactie putte zich uit in een alternatief concept, dat in 2002 op de lezer losgelaten wordt.

vaststellingen

- Aan instrumenten ontbreekt het Brussel niet: er is een Vlaamse stadstelevisie, een Vlaamse stadskrant, een vzw onthaal- en promotie, een vzw cultuurcommunicatie, Wonen in Brussel, digitaal Brussel... om ons nog maar te beperken tot de instrumenten van de Vlaamse Gemeenschap en Vlaamse Gemeenschapscommissie. Bovendien is er een netwerk van Bibliotheken, gemeenschapscentra en jongereninformatiepunten met een basisopdracht op het vlak van informatie en communicatie
- Deze instrumenten zijn, naargelang hun geschiedenis, ondergebracht binnen de administratie van de VGC of bij vzw's. Wat ze gemeen hebben, is dat ze allen onleefbaar zijn zonder overheidssteun. Dit verbindt in Brussel, in tegenstelling tot Vlaanderen, informatie en promotie met communicatie en regionale media: ze dienen slechts één doel – dat van de gemeenschap.
- Ondanks hun gemeenschappelijk doel, leidt ieder een relatief onafhankelijk bestaan van elkaar. Elk heeft zijn stek, zijn eigen structuur, zijn eigen zakelijke leiding, zijn eigen missie en eigen deskundigheid.

Op een paar overlappings in actieradius na, zijn alle overheidspartners in het communicatiebeleid complementair. Omdat ze zijn wie ze aan de man brengen – een minderheid- vinden ze elkaar op het terrein. Daar is overleg. Alleen: er is een verschil in snelheid, in middelen, in professionaliteit, soms in taal, en vooral: er is **geen regie**.

doelstellingen

Het communicatiebeleid moet gericht zijn op

- het vorm geven aan de identiteit van de Vlaamse Gemeenschap door haar instellingen. Dit veronderstelt het ontwerpen van een gemeenschappelijk *logo* en herkenbare *base line* als cement tussen de voorzieningen, één zichtbaar zenuwcentrum van de informatie met vertakkingen naar plaatselijke actoren, én een gemeenschappelijk zakelijk beheer.
- het informeren van de potentiële gebruikers over het aanbod van de Vlaamse voorzieningen. Goed beleid en goede producten verkopen zichzelf. Het potentieel van de Vlaamse voorzieningen is erg ruim: traditionele Brusselse Vlamingen, Vlaamse inwijkelingen, nieuwe tweetaligen, anderstaligen, toeristen... Een geïntegreerde informatie speelt in op die diversiteit, en veronderstelt dus meertaligheid, specialisatie naar doelgroepen en thema's, en interactie met gebruiker en met plaatselijk actoren.
- oprichting/ondersteuning/uitbouw van Nederlandstalige media, dragers van informatie over de stad en haar inwoners. Daarbij is het belangrijk dat die media interactief zijn, letterlijk ruimte (zendtijd, paginaruimte) bieden aan gebruikers, fysiek en logistiek samen-werken, en een zo ruim mogelijk scala van media bespelen...

Deze doelstellingen leiden tot de volgende klemtonen in 2002.

- ***Een belangrijke investering gebeurt voor de huisvesting van TV Brussel in het prestigieuze Flageygebouw, dat zowel naar geschiedenis als naar toekomst een uitgelezen plaats is voor de Vlaams-Brusselse media. Ook de huisvesting van De Stadskrant naar Flagey wordt getoetst aan zijn haalbaarheid...***
- ***De stadskrant krijgt de ruimte om een dubbel-publicatie uit te werken, waarbij de agenda uit Brussel Deze Week gelicht wordt, en uitgebouwd wordt tot een combinatie van uitkrant en magazine voor anderstalige gebruikers/lezers... Naar inhoud wordt deze tweede publicatie bij uitstek een communicatie-instrument over het beleid van de Vlaamse Gemeenschap. De financiële haalbaarheid ervan zal in de loop van 2002 geëvalueerd worden;***
- ***Tegelijk met de consolidatie en uitbouw van de diverse informatie- en communicatiepartners, wordt een begin gemaakt van een "herverkaveling" van het communicatielandschap. Aan de orde zijn hier de integratie van alle aspecten van externe communicatie, het zoeken naar één centrale stek, en het streven naar één overkoepelend beheer. In overleg met de betrokken vzw's en met de bevoegde ministers en met het college van de Vlaamse Gemeenschapscommissie zal daarvoor de oprichting van één Vlaamse EVA (extern verzelfstandigd agentschap) onderzocht worden.***
- ***In het kader van de uitbouw van een zo breed mogelijke waaier van informatiedragers, wordt de wenselijkheid en haalbaarheid van een Vlaams-Brusselse stadsradio onderzocht. Ook de uitbouw van een Vlaams-Brusselse website is aan de orde. In dat verband moet de rol en plaats van Digitaal Brussel geëvalueerd worden.***

4. Een Vlaams-Brussel Fonds

In de aanvullende regeringsverklaring van 9 juli 11. wordt in punt 7 een regeling getroffen voor de besteding van de middelen van het kijk- en luistergeld dat Brussel toekomt. De Vlaamse regering voorzag dat in het kader van de afschaffing van het kijk- en luistergeld aan de hand van de invoering

van het nultarief, 20% van het in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest geïnde kijk- en luistergeld (10,213 miljoen euro of 412,-miljoen BEF) zou worden geïnvesteerd in initiatieven ten gunste van de Brusselse Vlamingen. In het programmadecreet werd de oprichting van een Vlaams-Brussels fonds als een parastatale A opgenomen, waar de bestemming als volgt omschreven werd:

Het Vlaams-Brussel Fonds kan aangewend worden voor initiatieven die zich prioritair richten naar inwoners van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, als gebruikers van voorzieningen die beschouwd kunnen worden als behorend tot de Vlaamse Gemeenschap.

Zowel de bestemming als de aard van de uitgaven is ruim omschreven. Voorstellen worden uitgewerkt in een nota die aan de Vlaamse Regering. Ik geef in deze beleidsbrief de contouren aan van de bestemmingen van het fonds.

1. Het Vlaams-Brussel fonds vormt in eerste instantie geen communicerend vat met de bestaande begroting voor de realisatie van programma 11.1, noch doet het afbreuk aan de toetsing van de reguliere begroting aan de norm van stad met 300.000 inwoners. Het Fonds wordt opgevat als een 'juste retour' naar de Brusselse Vlamingen – lees wie in Brussel woont en gebruik maakt van Vlaamse voorzieningen.
2. Het beleid van zowel de Vlaamse Gemeenschap als van de VGC richt zich in Brussel op instellingen en niet op individuen. Fiscale incentives (vermindering registratie, afschaffing kijk- en luistergeld, afcentiemen...) zijn sowieso uitgesloten, want gewestbevoegdheid. Elke beleidsmaatregel die zich richt naar *personen* stoot op bevoegdheidsgrenzen, waardoor het initiatief beperkt wordt tot:
 - *oprichting van nog niet bestaande voorzieningen*
 - *uitbreiding van het aantal voorzieningen*
 - *verbetering van de kwaliteit van de voorzieningen*

Maatregelen die het draagvlak van de voorzieningen vergroten kunnen in het Vlaams-Brussels Fonds opgenomen worden, voor zoverre zij:

- *gericht zijn op een doelgroep die via de voorzieningen zelf onvoldoende kunnen bereikt worden;*
 - *niet gebruikt worden ter vermindering van de budgettaire inspanningen op de reguliere begroting*
3. Initiatieven die zich rechtstreeks richten naar individuele burgers bieden slechts twee mogelijkheden:
 - *maatregelen die zich richten naar alle inwoners van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest*
 - *een selectie van de doelgroep via de instellingen en organisaties die tot de Vlaamse Gemeenschap behoren*

Beheersbare maatregelen, zowel naar budget als naar verwantschap met de gemeenschap, liggen in het *bereiken van de individuen via de voorzieningen*. Een elegant compromis is het afbakenen van de doelgroep op basis van woonplaats en van gebruik van de door Vlaanderen erkende voorzieningen. In dat geval wordt het toekende voordeel gekoppeld aan de financiële drempel van het aanbod. Het fonds zal aangewend worden voor het uitwerken van *kortingsystemen*, waarbij het financieel voordeel alleen nuttig is voor wie gebruik maakt van de Vlaamse instellingen en voorzieningen.

4. De bruikbaarheid van een systeem van financiële tussenkomst bij het gebruik van erkende voorzieningen is niet voor iedereen even groot. Kinderopvang en school zijn bijvoorbeeld meer definieerbaar en berekenbaar dan theater- en concertbezoek. Waar een tekort aan erkende voorzieningen is (derde leeftijd) of waar die voorzieningen niet tot de Vlaamse Gemeenschap behoren, dreigt een reductiesysteem het gevoel van discriminatie nog te verhogen. Dat is bijvoorbeeld het geval voor de Brusselse senioren. Hier moet een financiële insteek overwogen worden die, in overleg met de functioneel bevoegde minister, gericht is op de uitbouw van een dienstverlening die ingrijpt op de materiële levensomstandigheden van de doelgroep.
5. De leefbaarheid van de hoofdstad voor de Vlaamse gemeenschap hangt samen met de mate waarin er Nederlands gesproken wordt. De afgelopen jaren worden steeds meer sectoren en diensten in Brussel geconfronteerd met de moeilijkheid degelijk personeel te vinden met voldoende kennis van het Nederlands... Pro Medicis analyseerde het probleem voor de gezondheidszorg, en stelde een aantal maatregelen voor. Aansluitend bij de uitbouw van een centrum NT2 zullen via het fonds ingrepen in of uitbouw van voorzieningen uitgewerkt worden, die de tweetaligheid bevorderen: via samenwerking (tussen overheden) en uitwisseling, taalcursussen, uitwisselingsprogramma's tussen universiteiten...

Het verhaal van Pro Medicis kan vertaald worden naar de volledige hulpverlening. Bereikbaarheid (in ruimtelijke én relationele zin) is er slechts mogelijk via twee(meer-)taligheid. Of het nu gaat over gezondheid, thuiszorg, geestelijke gezondheidszorg, buurtwerking, sociale restaurants... Omdat het *vinden zelf* van mensen vaak een landelijk (soms Europees) probleem is, en geen Brussels, moeten de specifieke inspanningen naar de hoofdstad zich vooral richten naar:

- de *kwaliteit* van de mensen die gevonden worden, voornamelijk via vorming en opleiding (taalcursussen, uitwisselingen, stages...);
 - aangehouden inspanningen om het imago van Brussel te verbeteren.
6. Tot slot hangt de leefbaarheid van de stad samen met de fysieke ruimte, en de zichtbaarheid van het Vlaamse beleid met de (kwaliteit van) de infrastructuur. De Vlaamse Gemeenschap kan hier slechts optreden in gemeenschapsmateries. Een deel van het fonds zal daarom aangewend worden voor gerichte investeringen in infrastructuur ten behoeve van het Vlaams gemeenschapsleven in Brussel.